

CYKELFRÄMJANDET

Vad vi vill göra 2023-24

VERKSAMHETSPLAN

CYKEL
1934
FRÄMJANDET

Innehåll

VÅR VISION 5

POLITISKT PÅVERKANSARBETE 7

1. Större satsning på cykel
2. Dags för Snabba Cykelstråk
3. Ökad cykling bland barn
4. Nationella mål för ökad cykling
5. Mer kunskap om cykel på högre utbildningar

PROJEKT 9

Bikeable City
Cykelturer för alla: Digitalisering av
Cykelfrämjandets cykelturer
Cykling till och i naturen för alla åldrar
Uppdrag åt Tillväxtverket
Fjällvett för stigcyklister
Stigbyggande med hållbarhet som mål
Handbok om stigcykling & MTB
Trans Baltic Sea Bicycle Route

VERKSAMHET 11

Cykelvänligast
Cyklistvelometern
Kommunvelometern
Cykelvänlig skola
Nationella cykelrådet
Persontransportrådet
Svenska Cykelstäder
Frihet på cykel
Stigcykling för barn och unga med NPF
Cykelturveckan
Riksdagens Cykelnätverk

FÖRENINGENS MÅL 13

Vi behöver fler kretsar
Vi behöver bli fler
Vi behöver bli yngre
Idébok
Tidningen Cykling
Facebook
Instagram
Cykelspåret
Cyklistvelometern
Kommunvelometern

Foto på omslaget: Christopher Lanaway

Kornhamnstorget 1946. Fotograf: Lennart af Petersens. Stockholms stadsmuseum

För ett bättre Cykelsverige, där fler cyklar mer året om.

Cykelfrämjandets vision är ett Sverige där alla som vill ska ha möjlighet att cykla, oavsett vem man är eller var man bor.

Idag hindrar bristande infrastruktur, otrygga trafiksituationer och otillräckliga incitament många från att välja cykeln.

För att nå vår vision krävs därför satsningar på bättre, säkrare och mer attraktiva cykelmiljöer i hela landet. Studier visar att det över hela landet finns betydande potential för fler att cykla till viktiga målpunkter i vardagen.

Ökad cykling bidrar också till en rad positiva effekter för folkhälsa, miljö, klimat och tillgänglighet – vinster som gynnar både den enskilda cyklisten och samhället i stort.

Genom våra medlemmars engagemang, vår verksamhet och vårt politiska påverkansarbete verkar vi därför för ett bättre Cykelsverige – där fler kan cykla mer, året om och i hela landet.

Politiskt påverkansarbete

Cykelfrämjandet har de senaste åren blivit en naturlig part när cykelfrågor diskuteras på riksnivå och i massmedia. Genom de kontakter som vi har både inom och utanför Sverige får vi en starkare röst för att nå vår vision.

Per Hasselberg
Ordförande

POLITISK PÅVERKAN

Cykelfrämjandet arbetar för att politiker på lokal, regional och nationell nivå ska jobba för ökad cykling. Under 2023-24 kommer vi att fokusera vårt påverkansarbete på följande områden:

1. STÖRRE SATSNING PÅ CYKEL

I dag går mindre än 1 procent av infrastrukturbudgeten till cykling – trots att 11 procent av svenskarna cyklar varje dag. Med tanke på de samhällsekonomiska vinster som ökad cykling ger tycker vi att mer borde satsas på cykeln. Under 2023 väntas regeringen revidera den nationella planen för transportinfrastruktur som kommer att gälla fram till 2033.

Vi jobbar för att påverka politiker att prioritera och avsätta resurser för bättre cykelförutsättningar i hela landet.

2. DAGS FÖR SNABBA CYKELSTRÅK

Redan 2017 pekade den Nationella cykelstrategin ut behovet av att det införs ett nytt vägmärke för så kallade **snabba cykelstråk**. Vi ser att ett vägmärke för snabba cykelstråk liksom krav på hur sådana vägar ska utformas kan bidra till att öka cyklingen i Sverige. Vi ser också ett behov av att statens bidragsandel genom stadsmiljöavtalen behöver ökas för att uppmuntra kommunerna att satsa på snabba cykelstråk.

Vi kommer att verka för att Transportstyrelsens förslag om nytt vägmärke för snabba cykelstråk blir verklighet och kompletteras med krav på utformning.

3. ÖKAD CYKLING BLAND BARN

I dag blir var fjärde elev körd till skolan med bil, bara drygt hälften av grundskoleeleverna cyklar eller går. Detta trots att omkring sex av tio elever på låg- och mellanstadiet har två kilometer eller kortare väg till skolan.

Detta har allvarliga folkhälsokonsekvenser och dagens unga riskerar att bli den första

generationen i modern tid som får en kortare medellivslängd och sämre livskvalitet än sina föräldrar därför att man rör på sig för lite.

Vi vill att säker cykling, precis som simning, ska ingå i läroplanen för skolämnet idrott och hälsa. Bashastigheten i tätorter bör sänkas till 30 km/h och väghållare ska utgå från barns förutsättningar när nya cykelvägar byggs och befintliga sköts om.

4. NATIONELLA MÅL FÖR ÖKAD CYKLING

Enligt Trafikverket behöver biltrafiken minska med 10–20 procent till år 2030 till förmån för ökad gång- och cykeltrafik. För att det ska bli verklighet behöver myndigheterna ges möjlighet att arbeta utifrån en tydlig nationell målstyrning i stället för prognosstyrt som i dag. Under 2022 presenterade Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) förslag på nationella cykelmål som bland annat anger att andelen cykelresor ska fördubblas till 26 procent till år 2035. Målen är ett viktigt steg i rätt riktning, men för att de ska omsättas i praktiken krävs att de kompletteras med en handlingsplan.

Vi vill att regeringen klubbar målen och ger VTI i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur målen ska nås.

5. MER KUNSKAP OM CYKEL PÅ HÖGRE UTBILDNINGAR

Utbildningar inom exempelvis arkitektur, samhällsplanering och kulturgeografi bygger idag på lång kunskap om hur våra städer har byggts upp där bilen har varit norm. För att skapa hållbara städer behöver cykeln ses som ett eget trafikslag och ges större utrymme i stadsplaneringen – något som måste speglas i utbildningen.

Vi vill påverka och bidra till att fler högskole- och universitetsutbildningar utvecklar en större kunskap om cykling för framtidens städer.

Projekt

En stor del av vårt arbete bedrivs inom ramen för projekt och samarbeten. Genom dem kan vi bidra till att öka kunskapen om cykling och utveckla förutsättningarna för att cykla i Sverige.

STIGCYKLING FÖR BARN OCH UNGA MED NPF

Projektet syftar till att möjliggöra för barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) att testa stigcykling. Målsättningen är att flertalen deltagare fortsätter att cykla regelbundet då det kan ge positiva hälsoeffekter. Projektet finansieras av Svenskt Friluftslivs verksamhetsbidrag.

CYKELTURER FÖR ALLA: DIGITALISERING AV CYKELFRÄMJANDETS CYKELTURER

Syftar till att öka tillgängligheten till naturupplevelser på cykel med fokus på inkluderande ruttor av olika längd, underlag och svårighetsgrad för olika typer av cyklister. Inom projektet utvecklar vi ett digitalt bibliotek av cykelturer som är kvalitetssäkrade enligt allemansrätten samt principer för hållbara leder och som tar hänsyn till tillgänglighet för olika målgrupper. Projektet finansieras av Svenskt Friluftslivs verksamhetsbidrag.

CYKLING TILL OCH I NATUREN FÖR ALLA ÄLDRE

Projektet stödjer kommuner, regioner och organisationer i planeringen och skapandet av sammanhängande långdistansleder för rekreativt ändamål och den infrastruktur som krävs för att cykeln ska vara ett naturligt val för besök till och i naturområden både nära tätort och på landsbygden. Projektet finansieras av Svenskt Friluftslivs verksamhetsbidrag.

UPPDRAG ÅT TILLVÄXTVERKET

Uppdrag att ta fram en nationell kartläggning av kunskapsläget om MTB-leder i Sverige. Syftet är att lyfta fram goda exempel på lösningar för olika typer av leder. Kartläggningen kompletteras med en studie som beskriver målgruppen som cyklar och hur branschen kring ledutveckling fungerar. Uppdraget även leda till rekommendationer om vidare arbetsgång för nationella riktlinjer för publika MTB-leder.

FJÄLLVETT FÖR STIGCYKLISTER

Handlar om att uppmärksamma cyklister på hur de kan förbereda sig inför fjällbesöket för att försäkra att det görs på ett tryggt och hållbart sätt, både för individ och fjällmiljö. Med stöd av aktörer i fjällvärlden utvecklar vi kommunikationsmaterial riktat till målgruppen för att bidra till säkrare och trevligare fjällupplevelser för alla. Projektet finansieras av Svenskt Friluftslivs verksamhetsbidrag.

STIGBYGGANDE MED HÅLLBARHET SOM MÅL

För att fler ska kunna njuta av Sveriges natur krävs bättre leder. Det behövs bättre förståelse för vilka metoder man kan använda för att skapa och underhålla hållbara stigar och leder. Vi kommer att utbilda stigbyggare, kommuner, ledförvaltare och myndigheter i de beprövade strategier och tekniker som gör leder hållbara för många besökare över många år. Projektet finansieras av Svenskt Friluftslivs verksamhetsbidrag.

HANDBOK OM STIGCYKLING & MTB

En handbok om stigcyklings grunder och historia. Syftet är att vara en introduktion för kommuner, markägare med flera i arbetet med mtb på olika sätt. Genom beskrivningar av olika grenar, olika typer av mountainbikes, vanliga myter om cyklisterna som ägnar sig åt stigcykling/MTB kan en bredare förståelse för dessa friluftaktiviteter skapas.

Tillsammans med goda exempel på leder och banor får läsarna vägledning i hur man på ett bra sätt kan arbeta med MTB. Projektet finansieras av Svenskt Friluftslivs verksamhetsbidrag.

TRANSBALTIC SEA BICYCLE ROUTE

Ett samarbetsprojekt för att utveckla en cykelturistled mellan Stockholm och St. Petersburg, tvärs över Östersjön. Projektet finansieras av Svenska Institutet.

Isabella Thöger,
verksamhetschef

Vi tycker att alla ska ha möjlighet att ta del av naturupplevelser på cykel. Ett flertal av de projekt som vi på Cykelfrämjandet driver under 2023-24 syftar till att tillgängliggöra cykling i naturen för fler – på ett inkluderande och hållbart sätt för både cyklisterna och miljön.

Projekten ger oss möjlighet att skapa och sprida kunskap om cykling i naturen till såväl cyklister som kommuner, regioner, myndigheter och andra aktörer.

Under 2023 öppnar vi bland annat ett digitalt bibliotek för cykelturer där vi kommer att samla ruttor av olika längd, underlag och svårighetsgrad för att alla cyklister ska hitta en tur som passar just dem.

Vi hoppas att projekten kommer att bidra till att fler kan njuta av Sveriges natur från cykelsadeln!

Verksamhet

Vissa projekt har övergått till att bli löpande eller återkommande aktiviteter och en del av föreningens kärnverksamhet där syftet är att vidmakthålla och utveckla dessa.

CYKELVÄNLIGAST

För att uppmuntra och stötta arbetsplatser att underlätta för sina medarbetare att cykla till och från jobbet vidareutvecklade Cykelfrämjandet under 2022 plattformen Cykelvänligast till en nationell plattform och utsåg årets Cykelvänligaste arbetsplatser. Under 2023–24 kommer Cykelfrämjandet tillsammans med Svenska Cykelstäder och i partnerskap med kommuner och regioner runtom i Sverige fortsätta utveckla och driva Cykelvänligast på nationell nivå.

CYKLISTVELOMETERN

En nationell nöjdhetsundersökning där alla cyklande i Sverige har möjlighet att tycka till om cykelförutsättningarna där de bor. Resultatet kan användas för att komplettera den bild som Kommunvelometern ger kring kommunernas arbete. Cyklistvelometern genomförs vartannat år och planeras genomföras igen 2024.

KOMMUNVELOMETERN

En nationell granskning och jämförelse av kommuners arbete med cykelfrågor som genomförs årligen. Syftet är att kunna jämföra nuläget i en kommun gentemot andra kommuner, se förändringar över tid samt belysa områden med förbättringspotential.

CYKELVÄNLIG SKOLA

Cykelfrämjandet fortsätter som samarbetspartner i projektet Cykelvänlig skola som drivs av Svenska Cykelstäder. Projektet kommer under 2023–24 att vidareutveckla plattformen cykelvänligskola.se för skolor som vill främja hållbara och hälsosamma skolresor för barn och ungdomar.

NATIONELLA CYKELRÅDET

Ett samverkansforum för ökad och säker cykling med 13 medlemsorganisationer, där Trafikverket står för ordförandeskapet och där Cykelfrämjandet ingår.

PERSONTRANSPORTRÅDET

Cykelfrämjandet ingår i Trafikverkets Nationella persontransportråd, ett forum för dialog med samverkanspartners för att diskutera gemensamma frågor med fokus på personresor med exempelvis kollektivtrafik, gång, cykel och bil.

SVENSKA CYKELSTÄDER

Svenska Cykelstäder är en förening som idag utgörs av 37 kommuner, 7 regioner och associerade organisationer som målmedvetet arbetar för ökad och säkrare cykling. Deras mål är att 50 procent av alla resor kortare än 5 km ska ske med cykel. Cykelfrämjandet sköter föreningens dagliga verksamhet.

FRIHET PÅ CYKEL

Vi tycker att det är en självklarhet att alla ska få möjlighet att lära sig cykla. Inom vår verksamhet Frihet på cykel anordnar vi cykelkurser för vuxna nybörjare runt om i landet

CYKELTURVECKAN

Sedan 1983 har Cykelfrämjandets evenemang Cykelturnveckan varje sommar samlat hundratals cykelglada deltagare som vill upptäcka Sverige på cykel. År 2023 kommer CTV att arrangeras i Vadstena 6–11 augusti.

RIKSDAGENS CYKELNÄTVERK

På uppdrag av Svensk Cykling driver Cykelfrämjandet ett cykelnätverk i riksdagen som anordnar seminarier, studiebesök och sociala cykelaktiviteter för riksdagsledamöter.

CYKELNS DAG

På uppdrag av Svensk Cykling kommer Cykelfrämjandet att driva en kampanj för att uppmärksamma Cykelns Dag den 3 juni. Syftet med kampanjen är att uppmuntra fler att välja cykeln genom att lyfta cykelns många fördelar och sprida cykelglädje. Utöver kommunikation i egna kanaler kommer fokus ligga på att inspirera fler aktörer att sprida dagen och hålla i egna aktiviteter.

Föreningens mål

Vi vill vara en aktiv förening som deltar i samhällsdebatten och lyfter fram de möjligheter som cykeln innebär för individen och samhället. Genom fler medlemmar och större räckvidd kan vi bli en starkare röst för cykling.

FLER KRETSAR/LOKALFÖRENINGAR

Vi har runt 20 aktiva kretsar runt om i landet från norr till söder men det finns kretsar som har somnat in och områden som är vita fläckar. Kretsar eller lokalföreningar är grunden för att vi lokalt ska kunna få fler medlemmar.

- ☐ **Starta 1–2 nya kretsar per år.**

VI BEHÖVER BLI FLER

Vi har för närvarande drygt 7000 medlemmar. Medlemsantalet har inte haft samma ökning som cyklandet i Sverige har haft. Medlemmarna utgör den ekonomiska grunden för vår verksamhet och bidrar till att stärka vår röst för cykling.

- ☐ **Öka antalet medlemmar till 10 000 år 2025.**

VI BEHÖVER BLI YNGRE

Vi behöver få en förnygring av våra medlemmar och lokalföreningarnas styrelser.

- ☐ **Rekrytera fler unga till både riks- och kretsarnas styrelser.**

IDÉBANK

En del lokalföreningar är mer verksamma än andra. För att få fler att vara aktiva behöver vi tillgängliggöra inspiration och verktyg.

- ☐ **Ta fram en digital idébank som samlar aktiviteter och idéer för våra kretsar.**

TIDNINGEN CYKLING

Tidningen kommer ut med fyra nummer per år och är en viktig kanal för att nå ut till våra medlemmar.

- ☐ **Sälja fler annonser för att säkra tidningens finansiering.**

FACEBOOK

Cykelfrämjandets sida på Facebook har i dagsläget drygt 10 000 följare.

- ☐ **Öka antalet följare till 12 000 år 2024.**

INSTAGRAM

Cykelfrämjandets konto på Instagram har i dagsläget drygt 2000 följare.

- ☐ **Öka antalet följare till 3000 år 2024.**

CYKLISTVELOMETERN

En webbaserad enkät som genomförs vartannat år där cyklister kan sätta betyg på sin egen kommun. 2022 besvarades enkäten av mer än 25 000 cyklister och resultatet kunde sammanställas för 115 kommuner.

- ☐ **Öka antalet till 30 000 personer och 130 kommuner till 2024.**

KOMMUNVELOMETERN

Kommunvelometern har utvecklats till ett sätt för kommuner att "tävla" om att bli bäst på cykel i landet. Under årens lopp har fler än 100 kommuner varit med. 2023 deltar 56 kommuner.

- ☐ **Öka antalet till minst 60 deltagande kommuner 2024.**

Om Cykelfrämjandet

Cykelfrämjandet är en ideell föreningen som verkar för en bättre, säkrare och mer attraktiv cykelmiljö. Våra medlemmar är organiserade i ortskretsar, från norr till söder, och står för en viktig del av engagemanget. Genom medlemmarnas engagemang, vår verksamhet och vårt politiska påverkansarbete vill vi skapa ett bättre Cykelsverige där fler kan cykla mer, året om och i hela landet.

Cykelfrämjandets mål har sedan starten 1934 varit att samla alla sorters cyklister. Det är fortfarande vår ledstjärna och vårt motto. Välkommen även du att engagera dig i vår verksamhet.

